

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 35, 2016

Nummer 35, 2016

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof van Justitie van de Europese Unie

[Hof van Justitie van de Europese Unie, ECLI:EU:C:2016:542](#) 22-06-2016

M.H./M.N.

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2016:3495](#) 25-08-2016

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:6925](#) 02-08-2016

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:6919](#) 26-07-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:2539](#) 08-06-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2015:2294](#) 22-07-2015

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2016:10145](#) 18-08-2016

RECHTSPRAAK

Schoolkeuze voor in perspectiefbiedend pleeggezin geplaatst kind. Moeder wil dat haar zoon naar een verder weg gelegen vrije school gaat, GI geeft de voorkeur aan school in de buurt. Verzoek gedeeltelijke overdracht gezag ter zake van schoolkeuze toegewezen door rechtbank. Hof overweegt dat overdracht gezag ultimum remedium is. GI heeft onvoldoende onderzoek gedaan naar de wens van de moeder en geen zorgvuldige afwegingen gemaakt. Ter zitting zijn alle voors en tegens afgewogen. Uiteindelijk bekrachtiging beschikking.

De moeder is in hoger beroep gekomen van de beschikking van de rechtbank die het verzoek van de gecertificeerde instelling (GI) tot gedeeltelijke overdracht van het gezag heeft toegewezen. De GI kreeg daarmee de bevoegdheid om voor de zoon van de moeder in plaats van de moeder de schoolkeuze te maken. Hieraan ten grondslag ligt een verschil in opvatting tussen de moeder en de GI over de vraag naar welke school het kind zou moeten gaan, nadat was gebleken dat het voor hem niet langer nodig is om van speciaal onderwijs gebruik te maken.

Het hof overweegt als volgt. Het hof is met de moeder van oordeel dat zij als gezaghebbende ouder in beginsel toestemming dient te geven voor de keuze van en inschrijving op een bepaalde school. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting blijkt niet dat de GI naar dit uitgangspunt heeft gehandeld. Niet gebleken is dat de GI, met als achtergrond het advies omtrent een vervolgopleiding na het speciaal onderwijs, een afweging heeft gemaakt tussen de voorkeur van de moeder voor de vrije school en de voorkeur van de GI voor een school in de buurt. Een zorgvuldige afweging had op de weg van de GI gelegen, omdat gedeeltelijke gezagsoverdracht een *ultimum remedium* is, waarmee terughoudend dient te worden omgegaan. Weliswaar is er overleg met de moeder geweest, maar het voorstel van de moeder voor aanmelding op de vrije school is niet kenbaar nader onderzocht. De GI heeft na en naar aanleiding van het advies over de aard van de vervolgopleiding direct zelf de keuze voor een school in de buurt gemaakt. De GI heeft daarmee te voortvarend gehandeld.

Ter zitting in hoger beroep zijn alle voors en tegens alsnog afgewogen. Het hof concludeert dat de minderjarige gezien zijn kwetsbaarheid, zijn hechtingsproblematiek en zijn ontwikkelingsproblemen behoefte heeft aan veiligheid, voorspelbaarheid en duidelijkheid over zijn toekomst. Tegen die achtergrond acht het hof het niet in het belang dat van hem wordt gevergd dat hij zich extra inspanningen moet getroosten om aan de schoolkeuze van de moeder tegemoet te kunnen komen. Die extra inspanningen bestaan erin dat, als hij naar de vrije school zou gaan, hij de levensvisie en levenssfeer van zijn pleeggezin moet verenigen met die van zijn moeder en de vrije school. Voor een kwetsbaar kind dat al maanden last heeft van het vooruitzicht van een overstap naar een andere school, is voorspelbaarheid en duidelijkheid noodzakelijk.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 25-08-2016

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2016:3495

Zaaknummer: 200.194.269/01

RECHTSPRAAK

Internationaal privaatrecht; rechtbank stelt prejudiciële vragen aan de Hoge Raad vanwege discrepantie tussen de lijn van de bestuursrechter en de civiele rechter. Het gaat in de kern om de vraag of bij het toepassen van de erkenning van een in het buitenland ontstane familierechtelijke betrekking de geldigheid van het aan de afstamming ten grondslag liggende huwelijk wel of niet een zelfstandig vereiste zou moeten zijn.

Verzoeker heeft gevraagd om vaststelling van het Nederlanderschap van zijn kind. Dit kind is geboren uit een in Marokko gesloten bigame huwelijk van de vader. De vraag is of dit bigame huwelijk eraan in de weg staat dat in Nederland de familierechtelijke betrekking tussen verzoeker en zijn kind wordt erkend. Verzoeker vindt van niet, de IND vindt van wel.

De rechtbank overweegt dat er op dit moment – zoals ook door verzoeker te kennen is gegeven – een discrepantie tussen de lijn van de burgerlijke rechter en de bestuursrechter is, hetgeen bij betrokken partijen en instanties leidt tot veel onduidelijkheid. De rechtbank is van oordeel dat – anders dan de IND stelt – de hoogste burgerlijke rechter zich hierover nog niet heeft uitgelaten. De rechtbank overweegt om op de voet van artikel 392 lid 1 en sub b Rv de navolgende vragen aan de Hoge Raad te stellen ter verkrijging van een prejudiciële beslissing:

Dient bij de beoordeling van de vraag of een in het buitenland vastgestelde familierechtelijke betrekking in Nederland kan worden erkend (artikel 10:100 en 10:101 BW en het voordien geldende ongeschreven recht) eerst de voorvraag gesteld te worden of de daaraan ten grondslag liggende rechtsverhouding (in casu het huwelijk van de ouders) in Nederland kan worden erkend?

In hoeverre spelen artikel 10:9 BW (de fait-accompli-exceptie) en artikel 3 IVRK hierbij een rol?

Als de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, brengt dan het feit dat het (oorspronkelijk

bigame) huwelijk inmiddels wordt erkend omdat het eerdere huwelijk na het ontstaan van de familierechtelijke betrekking is ontbonden, met zich dat ook de uit het (oorspronkelijk bigame) huwelijk ontstane familierechtelijke betrekking met terugwerkende kracht tot de geboorte moet worden erkend, al dan niet in het licht van artikel 3 IVRK?

Maakt het voor de beantwoording van de vorige vragen uit of het al dan niet gaat om toepassing van de RWN?

De rechtbank bepaalt vervolgens dat partijen in de gelegenheid worden gesteld zich uit te laten over het voornemen van de rechtbank om prejudiciële vragen te stellen, alsmede over de inhoud van de te stellen vragen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 18-08-2016

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2016:10145

Zaaknummer: C/09/493932 / HA RK 15-332

RECHTSPRAAK

Zijn partijen bij de alimentatie-uitspraak bewust afgeweken van de wettelijke maatstaven? De man vindt van niet, de vrouw vindt van wel. Partijen zijn overeengekomen dat de man als alimentatie een bedrag zal voldoen gelijk aan het bedrag dat de vrouw maandelijks aan hypotheekrente verschuldigd is vanwege de hypotheek die rustte op de woning waar zij met de kinderen woont. Hof oordeelt dat bewust is afgeweken van de wettelijke maatstaven.

In het echtscheidingsconvenant was onder meer bepaald dat de man zal bijdragen in het levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van € 4.000 per maand. Uitdrukkelijk in afwijking van het convenant zijn partijen de dag voorafgaande aan de ondertekening van het convenant (10 maart 2009) overeengekomen dat de man als alimentatie een bedrag aan de vrouw zal voldoen gelijk aan het bedrag dat de vrouw maandelijks aan hypotheekrente verschuldigd is voor de woning waar zij woont. In 2012 hebben partijen een nadere overeenkomst gesloten, voortbouwend op de overeenkomst van 11 maart 2009, inhoudend dat de man per 1 juli 2012 een bedrag van € 1.000 per maand aan de vrouw zal voldoen.

Het hof overweegt als volgt. De wijze van totstandkoming van de overeenkomst betreffende de partneralimentatie is ter zitting van het hof met partijen uitvoerig besproken. De stukken en de toelichting die ieder van beide partijen heeft gegeven op het tot stand komen van de afspraken over de partneralimentatie geven al met al de indruk dat partijen geen intentie hebben gehad zich te richten op de wettelijke maatstaven behoefte en draagkracht. Voor partijen is telkens leidend geweest hun afspraak om de vrouw te laten wonen in de woning en er zijn destijds dan ook geen berekeningen van behoefte en draagkracht gemaakt.

De hele door partijen in 2009 opgestelde constructie is (in samenhang met de verdeling) gemaakt om de vrouw financieel in de positie te brengen om een nieuwe woning te kunnen financieren en haar (onder meer) in de gelegenheid te stellen de hypothecaire lasten te kunnen blijven voldoen. Zo hebben partijen niet alleen de partneralimentatie gelijkgesteld aan de door de vrouw te betalen hypotheekrente, maar daarbij ook een convenant opgesteld met daarin opgenomen een hoger (fictief) bedrag aan partneralimentatie om het de vrouw

mogelijk te maken om – ondanks haar lagere totale inkomen – de benodigde financiering voor de aankoop van de woning te verkrijgen bij de bank. Het hof overweegt daarbij dat er destijds geen door de man te betalen kinderalimentatie is overeengekomen en dat de man – zoals hij ook ter zitting heeft verklaard – nooit in de kosten van de opvoeding en verzorging van de (thans meerderjarige) vijf kinderen van partijen heeft bijgedragen. Volgens de man was de overeengekomen partneralimentatie mede bedoeld zijn aandeel in de onderhoudskosten van de kinderen te dekken. De strekking van de gemaakte constructie was om de vrouw en de kinderen goed achter te laten en partijen hebben er destijds alles aan gedaan om de vrouw in het nieuwe huis te kunnen laten wonen.

Door aldus de partneralimentatie (in afwijking van hetgeen in het convenant is opgenomen) gelijk te stellen aan de door de vrouw verschuldigde hypothecaire rente, zijn de man en de vrouw naar het oordeel van het hof bewust afgeweken van de wettelijke maatstaven. Voor zover de man heeft bedoeld te stellen dat hij in dit verband onvoldoende was voorgelicht door de echtscheidingsbemiddelaar, wat daar verder van zij, heeft hij deze stelling onvoldoende onderbouwd zodat het hof daaraan voorbijgaat. Ook bij de voortbouwende afspraak in 2012 is geen draagkrachtberekening gemaakt. Ook toen is bewust afgeweken van de wettelijke maatstaven.

Vervolgens gaat het hof na of er aan de zijde van de man na 1 juli 2012 een wijziging van omstandigheden is ingetreden, die zodanig ingrijpend is dat deze meebrengt dat de vrouw in het licht van alle bestaande omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst niet mag verwachten. Het hof concludeert dat de daartoe aangevoerde omstandigheden niet zodanig zijn dat ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst niet van hem kan worden verwacht.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 02-08-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:6925

Zaaknummer: 200.172.435/01

RECHTSPRAAK

Hogerberoepstermijn in verhaalsprocedures. Artikel 358 Rv is van toepassing en niet artikel 806 Rv. Dit betekent in dit geval dat, nu verzoeker in eerste aanleg als verschenen moest worden aangemerkt, hij te laat hoger beroep heeft ingesteld. Hij wordt niet-ontvankelijk verklaard.

Verzoeker en de gemeente zijn in hun stukken voor de appèltermijn uitgegaan van artikel 806 Rv dat ziet op de rechtspleging in zaken van personen- en familierecht, niet zijnde scheidingszaken. Deze van artikel 358 Rv afwijkende regeling is hier naar het oordeel van het hof echter niet van toepassing, omdat het hier niet (direct) gaat om een zaak van personen- en familierecht, maar om een andersoortige verzoekschriftprocedure waarin slechts – in dit geval – de inhoudelijke beoordelingsregels ten aanzien van alimentatiekwesties plegen te worden gehanteerd. Voor deze andere procedures heeft artikel 358 Rv als uitgangspunt te gelden. Overigens is artikel 806 Rv ook in de wettelijke regeling betreffende het verhaalsbesluit niet van overeenkomstige toepassing verklaard op dit soort zaken. Het hof verwijst in dit verband naar artikel 62h Participatiewet waarin alleen artikel 799 lid 2 Rv en artikel 801 Rv uit de vierde afdeling worden genoemd. Het hof ziet daarin een bevestiging dat het niet de bedoeling is geweest van de wetgever om andere artikelen uit die afdeling van toepassing te laten zijn.

Het hof gaat vervolgens na of verzoeker in hoger beroep in eerste aanleg is verschenen. Verzoeker in hoger beroep heeft bevestigd dat hij het door de gemeente ingediende verzoek vanwege de rechtbank toegezonden heeft gekregen en ontvangen heeft. Hij heeft daarbij gelegenheid gekregen voor verweer. Verzoeker heeft toegelicht dat hij destijds een advocaat heeft ingeschakeld, mr. Groot te Groningen, bij wie hij meerdere keren op kantoor is geweest. Daarvoor is mr. Groot ook betaald. Mr. Groot heeft verschillende malen om uitstel gevraagd voor verweer, dat de rechtbank ook heeft verleend. Dat blijkt uit aan mr. Groot verzonden brieven. Uiteindelijk is geen verweerschrift ingediend en is verzoeker noch zijn advocaat ter zitting verschenen. Verzoeker moet evenwel wel voor verschenen in de procedure gehouden worden. Genoemde advocaat heeft zich immers gemeld als de advocaat van verzoeker en heeft ook procedurele handelingen voor hem verricht. Uit de toelichting van verzoeker wordt afgeleid dat zulks in opdracht van verzoeker is gebeurd en dat de advocaat opdracht had om

namens hem op te treden. Het hof concludeert dat onder deze omstandigheden mr. Groot zich namens verzoeker heeft gesteld. Daarmee is verzoeker in de procedure verschenen. Hoger beroep had moeten worden ingesteld binnen drie maanden na de uitspraak (en niet, zoals in artikel 806 Rv binnen drie maanden na de dag van de uitspraak). Daaraan is niet voldaan, zodat verzoeker niet-ontvankelijk is in zijn hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 26-07-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:6919

Zaaknummer: 200.184.466/01

RECHTSPRAAK

Geen behoefte aan partneralimentatie, gelet op de omvang van het vermogen dat de vrouw in het kader van de afwikkeling van het huwelijk heeft ontvangen, naast een aantal andere vermogensbestanddelen.

In geschil is de partneralimentatie ten behoeve van de vrouw. Het houdt partijen verdeeld of de vrouw naast een vermogen van in totaal € 3.000.000 dat zij na de echtscheiding ontvangt (zijnde de helft van een beleggingsportefeuille bij een bank) en het te behalen rendement uit dat vermogen nog behoefte heeft aan een onderhoudsbijdrage van de man.

Het hof overweegt dat vaststaat dat de vrouw in het kader van de afwikkeling van het huwelijk over een vermogen beschikt van in totaal € 3.000.000. Het vermogen van de vrouw is van een zodanige omvang dat zij, ongeacht haar behoefte, geacht moet worden – mede in aanmerking genomen haar leeftijd en de hierna te vermelden pensioenverevening – van dat vermogen en het daaruit te behalen rendement in eigen levensonderhoud te kunnen voorzien. Indien de vrouw meent dat het te behalen rendement onvoldoende is om in haar behoefte te voorzien, is het hof van oordeel dat van de vrouw mag worden verwacht dat zij inteert op haar vermogen. Voor zover de vrouw meent dat haar vermogen onvoldoende is om in haar behoefte te voorzien en om haar volledige pensioen af te dekken is het hof van oordeel dat de vrouw haar verdien capaciteit dient aan te wenden. In beginsel dient de vrouw naar Nederlands recht in eigen levensonderhoud te voorzien tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. De vrouw is als advocaat opgeleid in de Verenigde Staten, zij is hoogopgeleid, heeft internationale ervaring opgedaan en er is een aanzienlijk aantal advocatenkantoren in Nederland met Anglo-Amerikaanse cliënten waar de praktijk grotendeels in het Engels/Amerikaans wordt gevoerd. Bovendien is de vrouw pas 45 jaar oud zodat zij na bijscholing in staat moet worden geacht om in Nederland in een juridische praktijk te werken als advocaat of paralegal. Van bijzondere omstandigheden, zoals door de vrouw aangevoerd, is naar het oordeel van het hof geen sprake. De vrouw heeft bovendien recht op de helft van het door de man ten tijde van het huwelijk opgebouwde pensioen. De keuze van de vrouw om de man naar Nederland te volgen zodat hij carrière kon maken is een keuze die partijen destijds gezamenlijk hebben gemaakt en met de man is het hof van oordeel dat de vrouw meeprofiteert van het opgebouwde vermogen als

gevolg van de carrière van de man. Gelet op het voorgaande heeft het hof de bestreden beschikking waarbij het verzoek van de vrouw tot vaststelling van partneralimentatie is afgewezen, bekrachtigd.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 08-06-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:2539

Zaaknummer: 200.178.842/01

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Hof is van oordeel dat de vrouw, gehuwd op haar 23ste en thans 39 jaar oud, op termijn in eigen levensonderhoud moet kunnen voorzien. Het hof gaat ervan uit dat de huwelijksgesrelateerde behoefte vanwege tijdsverloop afneemt en dat derhalve niet langer kan worden vastgehouden aan een dergelijke behoefte. Daarom acht het hof het redelijk die behoefte na verloop van tijd gelijk te stellen met het minimumloon. Voorts acht het hof het redelijk om de vrouw nog een termijn te gunnen van twee jaar om alsnog in eigen levensonderhoud te voorzien.

Het houdt partijen in het kader van de vaststelling van partneralimentatie verdeeld of de rechtbank al dan niet terecht een verdien capaciteit van de vrouw in aanmerking heeft genomen.

Het hof overweegt dat is gebleken dat de man de vrouw heeft leren kennen toen zij 17 jaar oud was. De vrouw is thans 39 jaar oud, is laagopgeleid, heeft tijdens het huwelijk nimmer gewerkt en heeft derhalve geen relevante werkervaring. Gelet hierop, gelet op de huidige slechte situatie op de arbeidsmarkt en het feit dat de vrouw de Nederlandse taal slecht beheerst, is het hof van oordeel dat de vrouw thans niet in eigen levensonderhoud kan voorzien en derhalve behoefte heeft aan een onderhoudsbijdrage. Het vorenstaande neemt echter niet weg dat het hof van oordeel is dat de vrouw op termijn in eigen levensonderhoud moet kunnen voorzien, mede gelet op haar stellingen dat zij bezig is met het behalen van haar rijbewijs, zij hulp gaat zoeken bij het schrijven van sollicitatiebrieven en staat ingeschreven bij diverse uitzendbureaus en het UWV. Het hof passeert de stelling van de vrouw dat fysieke en psychische beperkingen voor haar een beletsel vormen om te werken. De vrouw heeft wel aannemelijk gemaakt dat zij fysieke en psychische klachten heeft, maar uit de door haar overgelegde bewijsstukken is niet op te maken dat die klachten een beletsel vormen om te werken. Het hof acht het redelijk om de vrouw thans nog een termijn te gunnen om alsnog in eigen levensonderhoud te gaan voorzien en het hof stelt die termijn in redelijkheid op twee jaar vanaf heden. Het hof gaat ervan uit dat de vrouw over maximaal twee jaar een inkomen

moet kunnen verwerven ter grootte van het minimumloon. Mede gezien het feit dat de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw vanwege het tijdsverloop afneemt en derhalve niet langer kan worden vastgehouden aan een dergelijke behoefte, acht het hof het redelijk om de behoefte van de vrouw alsdan gelijk te stellen met het minimumloon.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 22-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2015:2294

Zaaknummer: 200.157.845/01

RECHTSPRAAK

M.H./M.N.

Brussel IIbis Verordening. Parallelle procedures ingeleid in twee lidstaten. Tijdstip waarop het stuk waarmee een geding wordt ingeleid bij een gerecht wordt ingediend. Autonom begrip. Chronologische volgorde.

De man en de vrouw waren met elkaar getrouwd. Op 7 september 2015 om 07:53 uur diende de vrouw bij de familierechter in Engeland een echtscheidingsverzoek in. Ten laatste om 10:30 is op dit verzoekschrift een stempel aangebracht. Op 11 september is het verzoekschrift bij de griffie ingeschreven en op 15 september is het aan de wederpartij (de man) betekend. Op 7 september 2015 om 14:30 uur startte de man – door indiening van een dagvaarding – een procedure tot scheiding van tafel en bed bij de Ierse High Court. Iets later op de dag is de dagvaarding door de griffie ingeschreven en op 9 september is de dagvaarding aan de vrouw betekend. De door de vrouw ingeleide echtscheidingsprocedure wordt volgens Engels recht geacht op 11 september – de datum van inschrijving door de griffie – aanhangig te zijn. De door de man ingeleide dagvaardingsprocedure wordt volgens Iers recht geacht op 7 september aanhangig te zijn. De vraag is welke van deze procedures als eerste aanhangig is gemaakt als bedoeld in artikel 19 van Verordening 2201/2003.

Bij de Ierse rechter heeft de vrouw gesteld dat de door haar ingeleide procedure als eerste werd ingeleid en de man heeft hetzelfde gesteld ten aanzien van de door hem ingeleide procedure. De Ierse High Court oordeelde dat de bij de Engelse familierechter aanhangig gemaakte procedure de eerste was. Tegen deze beslissing stelde de man hoger beroep in bij de Ierse Court of Appeal. Deze rechter legde de prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ) voor. De vraag is: wat is bedoeld met de ‘tijdstip waarop het stuk waarmee een geding wordt ingeleid [...] bij een gerecht wordt ingediend’ in artikel 16 van Verordening 2201/2003? Is dit het tijdstip waarop het stuk waarmee een geding wordt ingeleid is ontvangen, zelfs indien volgens nationale wetgeving de zaak nog niet door de enkele ontvangst begint? Of is bedoeld het tijdstip waarop, na indiening van het inleidende stuk, volgens nationale recht de zaak aanvangt? Op 6 oktober 2015 (ECLI:EU:C:2015:654) oordeelde het HvJ over de aanhangigheid van twee verschillende procedures in twee verschillende

landen. In die uitspraak had het HvJ overwogen dat de regels over parallelle aanhangigheid (artikel 19 van de Verordening) zijn bedoeld om parallelle procedures in verschillende landen met tegenstrijdige uitkomsten te voorkomen. Uit de bewoording van artikel 19 van de Verordening blijkt dat een chronologische volgorde van aanhangig maken van de zaken bij de gerechten is bedoeld. De Uniewetgever heeft een autonoom begrip voor ogen gehad, bepaald door de verwezenlijking van één enkele handeling, te weten, de indiening van het stuk waarmee de procedure wordt ingeleid maar stelt daarbij de vereiste dat de indiener ook de nodige volgende stappen in de procedure in acht heeft genomen. De indiener mag dus niet nalaten het stuk tijdig te laten betekenen of andere voorschriften na te leven die gericht zijn op het bekendmaken aan de wederpartij van de start van de procedure. De bedoeling van deze definitie is om traagheid bij de indiener tegen te gaan of misbruik van procedure. Traagheid dat het gevolg is van omslachtige nationale procedures zou geen invloed mogen hebben op de beoordeling van het tijdstip waarop de procedure volgens Unierecht is ingeleid. Op grond van deze overwegingen is 'de tijdstip waarop het geding is ingeleid' eenvoudigweg de tijdstip waarop het inleidende stuk is ingediend, onafhankelijk van enige nationaalrechtelijke regel over de indieningsprocedure, mits de indiener daarna de nodige stappen heeft gezet voor betekening of bekendmaking van de start van de procedure aan de wederpartij.

Instantie: Hof van Justitie van de Europese Unie

Datum uitspraak: 22-06-2016

ECLI: ECLI:EU:C:2016:542

Zaaknummer: C-173/16

Wetsartikelen: 19 Brussel IIbis Verordening